

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Serioși nevravate nu se primesc.
Manuscrise nu se returnează.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
H. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto
Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukes, A. Oppelk, J. Donneberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o colonă 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. séu 80 banf.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU IV.

„Gazeta“ este în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din întru și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
séu 15 banf. Atâtu abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 131.

Brașov, Vineri, 13 (25) Iunie

1892.

Brașov, 12 Iunie v.

În véra anului trecut, când se pornise cunoscuta agitațiune dia-ristică în contra comitetului de atunci și a președintelui său, apoi în deosebi în contra membrilor familiei Mocsonyi, cari erau acușați: că n'ar adera la programul partidei noastre naționale, că ar voi să dea politicei noastre românesce o altă direcțiune, care nu corăspunde dorințelor și aspirațiunilor naționale, „Gazeta Transilvaniei“, cumpănind vorbe și faptele și convingându-se despre tendențiositatea arangiatorilor memoratei agitațiuni a scris, în numărul său dela 17 (29) August 1891, între altele:

„În fața afirmării, care are aerul de a insinua, că politica Românilor de dincoace ar fi molipsită de pretinsa politică personală a numiților domni..... trebuie înainte de toate să ne punem întrebarea, dacă în mijlocul poporului nostru ar fi cu putință, ca cineva, fiă oricât de distins prin inteligență séu pozițiune, să-și impună orî să-și aducă la ôrecare valôre, într'unu mod séu altul, o politică a sa particulară, care nu s'ar uni cu politica noastră națională?“

După acesta organul nostru a constatat, pe basa faptelor petrecute dela 1881 încôce și a celor petrecute în anii de mai înainte, că învinuirile îndreptate în contra memoratiilor fruntași ai nămului nostru, n'au absolutu nici unu temeiu și a continuat astfel:

„Cât pentru domni Mocsonyi scimă prea bine cu toții, că după ce unul dintr'insii (d. dr. Alexandru Mocsonyi), — care ca deputat s'a distins prin apărarea sinceră, curagiôsă și înțeleptă a postulatelor noastre naționale și în specialu a cauzei noastre ardelenesce, — s'a retrasu pela 1875 din viața publică politică, d-loru n'au mai luat parte activă la

mișcările noastre naționale. Nu scimă decă și încât domni Mocsonyesti și-au modificat de atunci încôce vederile în privința modului de procedere pentru realizarea programei noastre naționale, dér scimă, că întotdeauna s'au purtat și s'au declarat ca aderenți ai acestei programe.“

Se împlinesc în curând de ce luni, de când am scris aceste rânduri. Agitațiunea s'a continuat, luând dimensiuni totu mai îngrijitoare. Resultatul ilu scimă și-lu simțimă ađi cu toții. Ilu putemă caracteriza cu puține cuvinte: sguđuirea încrederei între frații și soții de luptă, cari o singură dorință nutresc în inimilor și spre una și aceeași țintă nisuesc.

Credeamă, că pôte va fi mai bine, după ce se va fi înlăturat mărul de cértă, afacerea memorandumului. Dér ne-amă înșelat.

Nici în era lui Bach n'au fostu mai în flóre la noi suspiciunile și calumniările, ca acuma. Au începutu a emula pretinșii noștri naționaliști infocați cu contrarii neamului nostru în a afla „trădători“ printre Români.

Și decă nu sunt în nascocesc, trebuie să-i aibă, căci în lipsă de fapte demne și de judecată înțeleptă, cu ce și-ar puté acei ômeni manifesta naționalismul lor, decă nu acuzându pe alții, că nu 'să credincioși neamului lor și că își dau cote cu dușmanii lui?

Și acestu curentu se susține în colonele unui diar, care se dice a fi organul partidei noastre și întimpină sprjină și din partea unor bărbați scurtu vėđători, cari se mândresc a sta în fruntea ei pe temeiu meritelor lor din trecut!

În aceste momente critice, ce le străbate partida noastră națională, când ura și patima ia locul bunăvoinei și a cugetării drepte și nepreocupate, întrecându-se cu ura și cupatima dușmanului

în a rupe legăturile iubirei și ale încrederei dintre noi, nisce valoroși frați ai noștri și soți de luptă din Bănățu și din Ardealu vin în orașul nostru să se sfătuască împreună cu noi.

Intelneirea are unu caracteru curat privat și amical. Nu i-a lăsat inima pe frații noștri să vină la Brașov și să ocolască redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“, ci tocmai aici și-au datu intelneire, în această redacțiune, care întotdeauna a stăruit cu credință pentru întărirea legăturilor de iubire și de încredere între fii națiunei române.

Ce-au trebuit însă să-și audă, ce amă trebuit să ne auđim noi pentru acesta „cutezare“ de a conveni și de a ne înțelege ca frații unii cu alții!

Amă fostu declarați a priori de unelte ale guvernului, dușmanu cauzei noastre!!

Și de cine?!

Dér nu vomă mai contia această durerôsă istorie.

Ea își va afla soluțiunea ei naturală și bunul Dumneđu va ajuta, ca să fiă o soluțiune precum o dorește inima tuturor Românilor de bun simț, precum o pretinde situațiunea gravă de ađi: spre întărirea, eară nu spre slăbirea solidarității noastre naționale!

Deocamdată constatăm bucuria și satisfacțiunea, ce amă simțit, convingându-ne din nou, că ceea ce amă susținut despre lealele intențiuni și scopuri ale membrilor distinsei familiei Mocsonyi față cu programa și cu luptele noastre naționale, s'a adevărit pe deplin și cu ocaziunea convenirei noastre amicale.

Acăsta este pentru noi adevărata importanță a scrisorii, ce a adresat o stimatulu nostru amic, d-lu Dr. Alexandru Mocsonyi, directorulu fôiei noastre.

CRONICA POLITICĂ.

— 12 (24) Iunie.

Despre disolvarea consiliului comunalu din Agram scrie fôia semi-oficiôsă „Pester Correspondenz“ un articol, în care atacă vehementu pe Croați și încarcă de laudă și mărire pe ministru Szapary și contele Khuen-Kedervary. Perciunații dela numita fôia diu, că prin disolvarea acăsta, banul croat și pedepsit acea „ilialitate rușinôsă în serviciul căreia a statu consiliulu irredentistă“. Opiniunea publică a Ungariei continuă „Pester Corr.“, nu pôte decât să se bucure și să salute pașii banului Khuen-Hedervary, deôrece consiliulu comunalu din Agram n'a fostu în anii din urmă, decâtu locul „uneltirilor“ ne mai auđite. Fôia jidano-maghiară spune apoi, că pe când totă Croația s'a lăpedat de acelu capu bisericescu (Strossmayer) pe care M. Sa l'a dogenit în publicu în Posega, pe atunci capitala (Agram) țerii a datu locu de ultimă refugiu „trădătorulu“ îmbrăcat în ornatu bisericescu. Ceea ce mai multu i-a supăratu pe perciunații dela „Pester Corr.“ este atitudinea consiliului comunalu din Agram față cu jubileulu ungurescu de încoronare, la care n'a trimis nici o deputațiă. Atitudinea acăsta a consiliului comunalu o numesce fôia din vorbă „perfidia obraznică“, uitându, că mai obraznică este ea, când acuză în modu atât de nerușinat pe unu consiliu comunalu, care a statu la înălțimea datoriei sale.

De altă parte se telegrafiază din Agram lui „Magyar Hirlap“, că disolvarea consiliului e privită acolo, ca o cestiune de partid. Foile guvernamentale nu aprôbă, ce-i drept, ucazul paraponisitalui Khuen-Hedervary, dér se exprimă printre șiruri, că disolvarea acăsta au dorit o mai de mult. Foile opoziționale croate arată până la evidență pécătoșia banului croat maghiaron și dovedesc, că consiliulu n'a trecutu nicodată peste marginile legale, prin urmare disolvarea este nemotivată. Fôia starceviciană „Hrvatska“ dice, că totă afacerea nu merită decâtu disprețulu Croaților. — Vedemă déră, că șovinismulu

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(4)

Principesa dormitândă.

Narațiune de I. I. Iasinsky (Maxim Bjelinskij).

VI.

Acum trebuie să se grăbescă. Magulu posedă încă o rublă, dér aceea era destinată pentru medicu... Din fericire acăsta, care era încă tinêr, avea o inimă bună. Când vėđu pe doctorulu Tirioni Kurțin, lu cuprinse o milă față de acăstu profesor îmbrăcat în haine de văr, elu promise, că va veni, observă însă înainte, că nu va primi nici unu onoraru. Tirioni îi oferă unu biletu pentru reprezentațiune — busunarulu séu era plin de bilete, ce-i mai rămăsese într'o séră nefericită din Berdicev — dér mediculu voia să-și plătescă locul séu. Ori cât insistă magulu, elu nu voi să audă nimic de plăt: bunătatea și afabilitatea mediculu ilu emoționă. Inima începă din nou să bată de bucurie și

el se duse veselă pe drumulu spre tipografia.

Tipografia se afla în parterre și era proprietatea uni Jidovă bėtrėn. Unu guleru asudat și galben încungiura gatul séu celu slab. Barba sa era rară, ca a țapului și avea unu ochiu chior. Elu se plecă adėncu înaintea magului și-lu rugă să ocupe locu.

— „Ce poftesce iubitalu Pan?“

Magulu esplică scopulu venirei sale.

— „Frumos. Se pôte face. Și când dorește Pan, ca să fiă gata?“

— „Măne dimiņeță trebuie să fiă a fișele în totu orașulu.“

— „O!“

Jidovulu luă programa și începă să măsore și să calculeze numărulu literelor recerute.

— „Așa curėndu nu merge, iubitalu meu!“ — dișe elu cu unu zimbet dulce. — „Și scie Pan, câtă va costa?“

Ei începă să se tocmească în privința prețului.

În fine Jidovulu fu aplecat, ca ti-

pografia să lucre noștea. Magulu nu scia, că de unde va lua măne cele șese ruble pentru plăt, dér acăsta nu-i procura nici o prijă: sfatul bunu vine în decursulu nopții.

„Ei, acum la musicanți... Unde locuesce dirigentulu capelei, David Surmann?“

Orășelulu furnica de jidovi. Dintre comercianți sunt unii cunoscuți ca ômenii bogați, ba unul se bucură chiar în totă Rusia sudică de renumele unui milionaru și întreprindătoru fabricantu. Și cu toate acestea „Strada Sacului“, în care intrase doctoru Tirioni, ilu surprinse prin înfățișarea ei sérăcaciôsă. Ea era îngustă și murdară, consta dintr'o mulțime de colibi, șurți și grajduri ruinate și cufundate în pământu. O capră cu părulu alb murdaru sta rumegăndu pe unu coperișu sub o salciă, ér vėntulu și plôia împraștia ramurile verđi ale arborelui.

La prima vedere nu-i plăcu de locu magului persôna lui David Surmann: Înaintea sa sta unu jidovă cu părulu

roșu, urit, cu o căciulă de catifea, cu gura umedă și mare și cu mânil presărate de pistrui. Totuși însă, se deloră mulțumit cu opt ruble pe séră — întreaga orchestră consta din patru ômeni — la ceea ce banii trebuiau plătiți înainte, și apoi când își dede cuvėntulu, că Jidovii voru încunoscinti întregu orașulu despre reprezentațiune și astfel îi va aduce mai multu folos, decâtu toate a fișele — atunci îi strinse doctorulu Tirioni mâna cu sentimentu.

Necasarile magului însă nu se sfirșiră cu atăta. Pe stradă se întelni cu bufetierulu dela clubu, și acesta îi împărțăși dăndu din umeri cu regretu, o noutate cu totul neplăcută: Singuratiocii președini sunt aplecați a închiria sala clubului pentru o reprezentațiune magică, totuși resoluțiunea acăsta pôte fi adusă la valôre de lege numai prin o adunare generală.

— „Și când se va ține acea adunare generală?“

— „Trebuie să aștepti o di.“
Cu tristețe privi magulu figura grasă

turbat unguresc și a implântat ghiarele și în capitala fraților Croați. El năvălește cu furia orbă a cuceritorului și nu caută decât uman și civilizatoriu lucru este a comite în ziua mare actele cele mai detestabile.

In articolul 92 al tratatului dela Viena din 1815 se dice, că o parte a Savoiei, care actualmente se ține de Franca, în cazul unui războiu, nu poate fi apărată prin armele franceze, fiindcă teritoriul acesta se bucură de favorul neutralității concese Elveției. Dacă prin urmare statele vecine Elveției vor fi încurcate într'un războiu, atunci Franca va trebui să-și retragă trupele sale din teritoriul acela și republica helvetică are dreptul de a trimite trupele ei acolo. Diplomația lui Napoleon III, la anxietatea Savoiei de către Franca în anul 1860, a fost să schimbe articolul 92, dar în zadar. În timpul războiului din 1859, Elveția n'a aflat cu cale ca să ocupe acest teritoriu. Această atitudine a păstrat-o și cu ocaziunea războiului din 1870. Freycinet, ministrul francez de războiu, care acum călătorește prin Savoia, studiază chestiunea, că ore cum poate fi apărată granița franceză din partea acesta. Pressa franceză e de părere, că precum Elveția are datorința, de a observa neutralitatea asupra Savoiei superioare, așa și Franca are dreptul de a apăra teritoriul ei.

Soirile telegrafice din Potsdam și Berlin spun, că părechea regală italiană a fost primită cu cea mai mare pompă și însufletire de părechea imperială germană. Imprejurimea noului palat era împodobită frumos și flucările bengalice luminau în colorile italiene în tregul ținut. Publicul în număr uriaș se grămădia la locul festivităților, salutând mereu prin strigări de „hurra“, „hoch“ și „evviva“ pe cei ce se aflau pe balconul palatului imperial. O paradă militară a avut loc la 10 ore dimineața înaintea Împăratului și Regelui Italiei, la grădina castelului. Împărătesa și Regina priviau dela ferăstră. O mulțime numerosă a aclamat pe suveran cu entuziasm. După paradă, Împăratul și Regele au intrat în castel unde au stat de vorbă cu cea mai mare cordialitate cu cele două suverane. La întorcerea dela castel la palatul nou, Majestatele Lor au vizitat mausoleul Împăratului Frederic la biserica Păcii, unde au stat o jumătate de cesu. Apoi s'a dat un prânz de gală; au luat parte 150 de invitați, printre cari d-nii Brin, generalul de Caprivi, Pallavicini, Marschall etc. La acest prânz, Împăratul a anunțat logodna principesei Margareta de Prusia cu Prințul Frederic Carol de Hessa, fiul răposatului Landgraf Frederic de Hessa. Apoi a ridicat un toast

în sănătatea casei de Savoia, începând în nemșese și terminând în italianesce. Regele Umberto a mulțumit și a bătut în sănătatea dinastiei imperiale. — O altă telegramă mai comunică amănunțele următoare: În toastul, ce l'a ținut pentru familia regală a Italiei, Împăratul a insistat asupra relațiilor intime ce există între casele Hohenzollern și Savoia. Împăratul a exprimat în același timp bucuria, ce simte cu ocazia vitei părechi regale a Italiei. Regele Umberto a răspuns prin strigătul de: „Trăiescă Împăratul! Trăiescă Împărătesa!“

Conferența interparlamentară din Berna.

D-lu Ioan Ciușlea, vice-președintele comitetului parlamentar român al conferinței interparlamentare pentru arbitragiu și pace, a primit dela d. marchis B. Pandolfi, secretarul general al conferinței, programa relativă la a 4-a conferință, adresată d-lor deputați și senatori români, pe care ne grăbim a o publica și noi. Eă cuprinsul acestei programe:

Domnule și iubite colegi!

Vă este cunoscut, că a 3-a conferință interparlamentară, ce a avut loc la Roma, în Noevre trecut, a cerut ca cea de a 4-a conferință să se țină la Berna. Comitetul instituit de grupul parlamentar elvețian pentru a organiza această conferință a fixat data de 17 (29) August viitor. Ea va dura trei zile și programa va fi cea următoare:

Luni 17 (29) August, 10 ore dimineața: Deschiderea conferinței în sala ședințelor consiliului național; 3 ore p. m.: raporturi și propuneri relative la curtea de arbitragiu internațional.

Marti 18 (30) August 8 ore dimineața: Continuare la discuțiunea curții de arbitragiu; clauza arbitragiului în tratatele de comerț; 3 ore p. m.: moțiunea Pandolfi; pacea asigurată prin federațiunea statelor din Europa.

Mercuri 19 (31) August 8 ore dimineața: Organizarea bioului central permanent și a secretariatului general; organizarea definitivă a bioului anual al conferinței interparlamentare; 3 ore p. m.: raportul secretarului general pentru anul 1891 (92).

Ordinea zilei va pute fi modificată după numărul și importanța moțiunilor grupurilor naționale, ce vor fi fost anunțate. Aceste moțiuni vor trebui să fie comunicate, cel mai târziu, până la 8 (20) August bioului, care va hotărî asupra admisibilității lor, cu concursul delegaților.

Discuțiunea asupra fiă-cărui obiect va fi deschisă de către raportorii desemnați în acest scop, ale căror concludențe sperăm a vi-le pute comunica

câteva săptămâni înaintea conferinței. Propunerile vor fi hotărâte la 15 (27) August în adunarea delegaților, care va fi convocată prin îngrijirea secretarului general și nu se vor admite în timpul conferinței decât amendamente la propuneri.

Vă rugăm să binevoiți a favoriza conferința interparlamentară dela Berna cu prezența d-vostre. În vederea importanței obiectelor la ordinea zilei, membrii parlamentelor din toate țările datorresc nobilei cauze, ce apărăm cu toții, a participa în persoană la deliberațiun. Discuțiunea nu va pute avea rezultate practice serioase, decât cu și prin concursul tuturor.

Fiiți încredințați dinainte despre primirea cordială, nu numai din partea colegilor d-v. elvețieni, dar și din partea întregii națiuni elvețiene. — Ne vom sili a vă face agreabilă șederea în Elveția, oferindu-vă afară de distrațiunile unui oraș de o importanță mijlocie, o excursiune într'una din regiunile cele mai pitoresce ale Alpilor noștri.

Binevoiți a ne arăta cât mai neîntârziat decât aveți intențiunea de a lua parte la conferință și a alătura la adesiune carta de vizită, așa ca numele și calitățile să fie deslușite indicate.

Vă vom trimite piesele necesare pentru a profita de reducerea de taxe pe liniile de feră elvețiene, precum și ori-ce alte informațiuni ne veți cere.

Primiți, d-le și iubite colegi, expresiunea distinsei noastre considerațiuni.

Președinte: Dr. Gobat, consilier național.

Secretar: Stockman, consilier național.

SCRILE ZILEI.

— 12 (24) Iunie.

Demonstrațiunile anti-austriace. În Salzburg s'a ținut în zilele trecute o festivitate a cântăreților academici germani, dice „Salzburger Cronik“. La un banquet al acestora propuse un student, ca să se aducă ovațiuni Împăratului Francisc Iosif I. Academicii germani austriaci însă se opuseră și începură să intoneze imnul imperial german: „Deutschland, Deutschland, über alles.“ Când musica încep să cânte „O, du mein Oesterreich!“, totu acești studenți întornară în mod demonstrativ cântecul „Die Wacht am Rhein!“

— x —

Țarul și armata franceză. Reuniunea franceză pentru ajutorarea foștilor soldați africani (Algeria), a dat un banquet în orașul Bordeaux, la care s'a cetit o telegramă a Țarului Rusiei, în care acesta mulțămese pentru telegrama ce i-a trimis-o numita reuniune. Telegrama se încheie cu următoarele cuvinte: „Gratulațiunile mele membrilor reuniunii, Zuaviloră, celoră dinteu soldați ai lumii“. — Se știe, că în războiul franco-

german din 1870/1 soldații franceși din Algeria (Zuavii) au făcut minuni de vitejie, admirați fiind chiar și de dușmanii lor.

— x —

Fundarea unui liceu franco rus în Moscva. „Grajdanin“ anunță, că chestiunea fundării în Rusia a unui liceu franco-rus a făcut un pas mare. Unul din inițiatorii proiectului trebuie să plece în curând la Paris, pentru a sfârși definitiv această afacere. Nu se știe încă decât noul liceu va fi deschis la Petersburg, sau la Moscva; e probabil că organizatorii vor alege acest din urmă oraș, din cauza ofertelor avantajoase făcute de colonia franceză, care se angajează să dea un local și o subvențiune anuală.

— x —

Musica militară austriacă în Bucuresci. Diarului „Kronstädter Ztg“ i se scrie din Bucuresci, că Impresariului Carol Bordan de-acolo i-a succedat să capete înouințarea ministerului român pentru a angagia o musică militară austro-ungară în uniformă, cu scopul de a da 6—10 concerte în „Coloseul Oppler“. Spre scopul acesta numitul impresariu s'a pus în înțelegere cu musica militară a regimentului 82 de infanterie din Brașov, și prin urmare se asigură, că numita musică se va produce în curând în Bucuresci.

— x —

Curs pentru potcovirea cailor. Ministrul unguresc de agricultură face cunoscut, că în anul 1892 se vor deschide în Clușiu și în Miskolț cursuri pentru potcovirea cailor.

— x —

Esposiția în Paris în onoarea lui Columb. În biblioteca națională din Paris se fac pregătiri pentru o imosantă esposițiune din incidentul aniversării a patra a descoperirii Americii, prin Columb. Spre scopul acesta a început să adune toate chartele, planurile și actele geografice din secolul al 16-lea. Intre acestea se află și o cartă, pe care se poate vedea încă un continent indo-american, după cum și l'a închipuit Columb. Se dice, că esposițiunea va fi deschisă în 25 Iunie n. c.

— x —

O nouă enciclică a Papei. Din Roma se telegrafizează, că Papa a sfârșit zilele acestea o enciclică, pe care o va adresa episcopilor italieni, spanioli și americani din incidentul festivităților, ce se vor face în amintirea lui Columb.

— x —

Mortalitatea în Brașov. Din 1—7 Iunie au murit aici 13 persoane și adeoc: 1 de tuberculosă, 5 de catară de intestine și 7 de alte bôle. Prin urmare pe 1000 locuitori se vine anual: 206.

— x —

Musica militară va cânta Duminea

a bufetierului, îmbrăcat cu blană de castor și cu umbrela în mână. Cu genunchii îndoiți, cu mâinile în buzunarele pardisiului său cel scurt, tremura Pavel Klimencic de frig și nasul lui roșu se făcu vânt.

— „Atunci va trebui să caut o altă sală!“ dise el disperat.

Pe inspectorul cercual de școle din ferioare îl află acasă. Când servitoarea zări pe magul în anticameră, se spăria și fugi. Mai mulți copii își scosera capetele pe ușă și fugeau apoi îndată de acolo. Și capul unei dame grăse se ivi; ea aruncă asupra magului o privire din ochii ei rotunzi și galbeni și apoi se retrase repede. În find apărî inspectorul, un tineru cu hemoroide și care răspânda un miros tare de rachi. După ce întrebă pe oșpele de scopul venirii sale, răspunse în mod sec, că „conform circularului ministrului pentru luminarea poporului“, în sala institutului de învățământ nu se pot suferi reprezentațiuni în nici un cas.

Magul se duse la președintele ju-

cătoriei de pace. Un artist pubeag e adese ori silit, la casă când într'un oraș nu e teatru, să dea reprezentațiunile în camerele judecătorului de pace. Oblonele ferestrelor erau închise. Magul ajunsese, prin o poartă, în curte. Un câne lângă trepte lătra la el cu mână și Tirioni se refugă într'un coridor de sticlă, unde zări o ușă; el o deschise și se află în interiorul casei.

Amurgul îl încungiura. În odai predomină o mare neorânduială: Ici sta un pat cu plapoma ruptă, colo o masă răcită pentru ceai, încunjurată de pahare și cesci. Pe sofa zăcea o fată tineră; când zări pe magul, luă o jachetă de pe scaun și-și învăli capul cu ea. Din odaia laterală pătrundea un ton cadentă fășăitor. Magul intră în atmosfera albastră, plină de miros de punciu, prin care pătrundea rașele slabe ale unor luminări aproape arse, unde ședeau la o masă mare mai mulți bărbați tineri și bătrani, unii fără jachetă, alții rău îmbrăcați, și formau o grupă înlemnită.

În lumina acesta ermafrodită și în tăcerea acesta fiorosă, unde nimenea nu cuteza să răsuflă ori să tușească, ca și când în odaia s'ar afla un om greu bolnav, care în fiă care moment pute să moră, așa ca și când toți ar fi voit să audă răsuflarea sa încetă — în mijlocul acestor persoane impetrite de așteptare, se distingea cu deosebire o figură: era un domn înalt și svelt, cu păr castaniu îmbelșugat și cu barba blondă: nisce ochi mari priveau dintr'o față cu aspect de cadavru. Și numai în acești ochi se concentra viața sa; ei scânteiau într'o lucire rece metalică. Privirea sa era așintită asupra cărților, cari în tact amăsurat cădeau la dreapta și la stânga. De odată se stinse privirea sa, ușurat răsuflă peptul tuturor, viață și mișcarea se ivi în jucători; cartea fu bătută. Bancherul strinse o grămadă de hârtii de credit, pe când domnul cel înalt își întorse fața sa lipsită de viață spre magul:

— „Ah, forțe bine!“ dise el clatinându-se și zimbându în silă. Cuvintele

magului nu le înțelegea.

— „Adresază te la secretar. Afacerea D-tale... Cum ai venit aici... Ți trebuie o sală? Ce fel de sală... Du-te la toți dracii!... He! Trifon!... Vecinici dorme canalia!... Trifon!“

Totuși magul nu așteptă ivirea lui Trifon. El se depărtă de sine cu paș grabnic și blăstema în gândul său pe judecătorul de pace, care schimba ziua în noapte și pierdea sa o răscumpră dela un cerșitor.

Nu-i mai rămase alta, decât să meargă erași în club. Magul se declară mulțumit, ca să vna aștepte o zi. Bufetierul în mod amical îi făcu impuțări și dise, că nu e mare nenorocire, chiar de ar trece și două zile.

Era în amurg. Cu stomacul gol, înghețat și de ostentă abia ținându-se pe picioare, se întorse magul acasă. Dér nică aici nu-l aștepta vre-o surprindere plăcută.

(Va urma).

în 26 Iunie pe promenada de jos. Programă este următoarea: 1. Fiala: „Fedra“ marș. 2. Wagner: Introducerea din „Parsifal“. 3. Eckhardt: Variațiuni pentru două trâmbețe. 4. Ivanovici: „La belle Roumaine“, vals. 5. Zeller: Pout-pouri din „Vogelhändler“. 6. Faulwetter: „Nemzeti hangok“ marș. Inceputul la 11½ ore a. m.

—x—

Ună atentată paricidă. O fată tânără de 16 ani, d-ra Maria Lorrain, locuind în pasagiul Levet, str. Croix-Nivert, Paris, a încercat Vinerea trecută să omore pe mama ei în împrejurări cu totul dramatice. În urma unei observări în privința unei greșeli ușore, Maria Lorrain, infuriată, de-odată luă un cuțit, se aruncă asupra mamei sale și îi dete o lovitură, care atinse pe nenorocita femeii în umăr și timpla stângă. La țipetele d-nei Lorrain, vecinii săriră în ajutor și reușiră să stăpânească pe tinăra fată, care era prada unei esaltațiuni cu neputință de descris. Ii smulseră cuțitul din mână și vestiră pe d. Chevalier, comisarul cartierului Saint-Lambert. Acestă magistrat, vădând figura turburată a fetei și neîndoindu-se că densa a fost prada unui acces de friguri gróznice, a ordonat transferarea ei la infirmeria depoului.

—x—

O crimă oribilă s'a săvârșit Mercuri la Viena în cartierul Leopoldstadt. Cătră orele 8 seara, persónele cari treceau în cercul Gasse vedură o lăptăresă, numită Victoria Leis, eșind din casă și strigând gróznic. Abia făcú câțiva pași și cădú mórtă. Cadavrul purta rân înfiorătoare pe pantece. Intr'una se afla înfiptă un ouțit până în mânăru. Poliția vestită îndată se puse se caute pe un óre-care Pronosky, fochist al unu vapor de pe Dunăre, care fusese deja osândit pentru amenințări de mórtă la adresa femeii Leis, care-i inspirase o gelosie violentă. În momentul de a fi arestat într'o casă a districtului Fuenfhaus, asasinul își trase un glonț în cap. A fost transportat la spital într'o stare desperată și a murit după câte-va ore.

—x—

Petrecere de veră se va arangia în comuna V.-Săutóna în favorul bisericei gr. o. de acolo, la 17 Iulie st. n. în localitatea parochială, sub scut. Intrarea de persónă: 80 cr., de familiă: 2 fl. Inceputul la 4 ore p. m.. Pentru comitet: Axentiu Murășianu, președinte; Ioan Godoleanu, oasar; Nicolau Kadebó, secretar; Demetriu Todoranu, controlor. Suprascelvirile se vor cuita în țiare. Victualele rămân în prevederea familiilor. Despre ospetari se va îngriji comitetul.

Dela Turda.

Turda, 22 Iunie 1892.

Onorabilă Redacțiune! Sgomotele încă tot nu voiesc a înceta; lumea încă e tot agitată. Când se făcuse vestea, că pe d-lu Dr. Rațu îl aducú legat cu lanțu acasă, a eșit jumătate lumea maghiară din oraș afară la gară. Astfel a urmat în vre-o două zile și în fine, vădându-se înșelați, au început a vorbi, că ori când va veni, îl vor prinde și omori.

În urma acestor sciri, d-na Emilia Rațu, soția d-lui Dr. Rațu, a trimis pe fiica d-sale Felicea la primarul orașenesc, ca să-l facă atent asupra celor ce se vorbesc și să-l róge, ca să ia măsură spre a-le năbuși. Densul, ca totdeauna, a cerut să 'i se presente martori, dér martori înzadar 'i s'ar fi prezentat cât de mulți, căci aceia nu ar fi fasionat în favorul Românilor, cum nu vor fasiona nici cu ocaziunea investigărei, ce s'a pornit.

A doua și a treia zi vestile vătămătoare nu încetau, mai mulți țerani indignați și femei plângându se duseră la d-na Rațu să-i împărtășească, că horda éráși se prepară a eși la gară, unde așteptă

să aducă pe Dr. Rațu legat în lanțuri. Atunci d-na Rațu s'a hotărît a merge la fișpanul. A doua zi d sa s'a și dus și i-a spus și densului toate câte se întâmplă și se vorbesc pe aici. Densul, ca om de o cultură mai superióră, a cugetat să-o mângăe cu aceea, că-i va dice: „el mulik ez is- (vat rece și asta). În decursul conversațiunei, precum am înțeles, fișpanul nu s'a putut reținé de a nu-i dice d-nei Rațu, că pentru ce Români au dus Memorandul la Viena și nu la Pesta, la ceea ce d-na Rațu i-a răspuns, că aceea nu se ține de d-sa.

Astăzi am aflat, că fișpanul a reñtorsu visita d-nei Rațu, dér din întâmplare pe d-sa nu o află acasă.

Aséră se lăși vestea cea mai nouă, că voiesc a aprinde casa d-lui Rațu.

Azi se făcuse éráși vestea, că D-lui avocat Mesaróșu din nou i-ar fi spart ferestrele; nu s'a adevérit însé.

Despre rezultatul investigațiunei vă voi înscința. Nu am nici o speranță la vre-un rezultat satisfăcător, deórece totă inteligența cu copii cu totă sunt mánjiți, apoi — „a capite foetit piscis“.

Luni se depărtează miliția din Turda.—

E...

Din dieta unгурescă.

În ședința dela 22 Iunie a dietei s'a început desbaterea asupra proiectului cheltuelilor de stat. Raportorul Hegedus Sándor dișe în espunerea sa, că în proiectul de față se cuprind acele hotăriri, pe cari le-a adus camera după lungi debateri, rămânându a se mai debate o singură poziția, adică îmbunătățirea lefilor funcționarilor, prin o împărțelă de 1.125,000 fl.

Primul vorbitor, Babo Emilu, luându cuvântul dișe între altele, că cu ocazia debaterii generele și speciale asupra budgetului, opoziția și-a dezvoltat principiile și motivele sale față cu atitudinea guvernului în mod așa de amplu, încât azi e destul, decât își exprimă neîncrederea față cu administrarea budgetului votat. Înșiră apoi vătămările, ce le-a suferit „națiunea“ sub guvernul lui Szapary și greșelile comise de ministrul președinte, cari toate justifică neîncrederea, ce-o are opoziția și „națiunea“ întregă față de guvern. Nu primesc proiectul.

Hollo Lajos, dișe, că pe lângă sistemul de azi nu sunt prospecte la dezvoltarea unu stat democratic maghiar. Causa nu sunt nici instituțiile parlamentare, nici lipsa de puteri a parlamentului, ci singur slăbiciunea guvernului. Ministrul Szapary nic-odată n'a sciut influința parlamentului și astfel e de neînțeles, de ce mai stă în fruntea guvernului. Patriotismul la care s'a provocat el din incidentul sərbărilor jubileului nu este destul, căci patrioții sunt cu milioane în țéră, dér nici unul n'ar ougeta, să ia asupra conducerea afacerilor țerii, fiindcă spre așa ceva trebuesc aptitudine. Acum e pace, regele constituțional și „națiunea“ n'are ani de prădat. De aceea fiă-cărei partide îi trebuie un guvern, care să lucreze cu succes. Partida independentă și dela 48 nu face o politică utopistă, fiindcă guvernul și partida lui a primit deja curtea unгурescă deosebită. Numai atunci va pute fi adevărat progres în țéră, când „națiunea“ va fi investită cu toate cerințele libertății. Cât de mare este necesitatea acestei libertăți se vede și din pelerinagiul „Valahilor“ la Viena, ér noi simțim, că în Viena și nu în Budapesta este expresiunea dreptului majestatic, ceea ce e contra libertății noastre (a Ungurilor).

Vorbesce apoi contele Apponyi, care arată de asemenea greșelile guvernului și și motivă neîncrederea sa ce-o are față de guvernul Szapary. Politica guvernului, dișe Apponyi, nu este altceva, decât un șir de atentate asunse în contra libertății publice și individuale.

Impută guvernului, că la jubileul de încoronare n'a luat parte armata și că n'a stărut din incidentul acesta să facă, să vedă Europa, că Ungaria este independentă de Austria. Nu primesc proiectul.

Lui Apponyi îi respunse Szapary, constatându, că toate acușele și greșelile ce 'i le pune în cărcă sunt lucruri mai multă séu mai puțină neadeverate.

Punându-se proiectul la vot, camera îl primesc cu majoritate de voturi atât în desbatere generală cât și în desbatere specială.

Convocare.

Conformă statutelor „Asociațiunei“ noastre (§ 21) și concludului adus de subcomitetul despărțământului nostru, prin această convocă adunarea generală a despărțământului XXII (Bistrița) al „Asociațiunei Transilvane“, ce se va ține în comuna Borgo-Prundu în localul școlii populare fundaționale, la 31 Iulie st. n. înainte de ameli la 10 ore.

Programa: 1) Participare la serviciul divin în biserica locală. După aceea intruindu-se cei prezenți în localul școlii, urmază: 2) Cuvânt de deschidere prin directorul despărțământului. 3) Constatarea membrilor vechi și înscrierea de membri noi. 4) Raportul comitetului prin secretarul despărțământului. 5) Raportul casarului. 6) Esmitarea unei comisii pentru censurarea raporturilor; raportul acesteia. 7) Cetirea disertațiilor admisibile, intrate la comitet și eventuale declamațiuni. 8) Propuner deosebite, cu privire la locul și timpul adunării generale viitoare, și cu privire la scopurile „Asociațiunei“ noastre.

În vederea scopului nostru cultural românesc, întregă inteligența noastră și poporeni nostri din toate comunele despărțământului nostru și alți binevoitori sunt călduros rugați a se presenta la această adunare și a sprijini prin prezența și jertfa lor interesele morale și materiale ale „Asociațiunei“ noastre.

Totodată sunt rugați acei stimați domni, cari ar dori a ceti cutare disertațiune instructivă pentru poporul nostru la cea adunare, să bine-voiesc a și însinua elaboratele la comitetul cel puțin 3 zile înainte de adunarea generală.

Bistrița, 19 Iunie st. n. 1892.

Gabrielu Mamu, Dr. Gabrielu Triponu, direc. desp. secretar.

Literatură.

A eșit de sub tipar:

„Introducere în sciințele comerciale“, 80 214 pag. carte de mare folos pentru informațiune în diverse cestiuni ale comerțului, afaceri de bani, de bancă și de polițe etc. Se află de vânzare la librăria N. I. Ciureu în Brașov cu prețul, dimpreună cu porto, de 1 fl. 25 cr.

Recomandăm această carte cu deosebire învățătorilor și preoților, care având ocaziune a conveni cu poporul îi va pute da felurite povețe și învățături pentru daraverile lui economice.

„Lumea ilustrată“, apare în Bucureș (Hotel de France Nr. 8) la 1 și 15 a fiă-cărei luni. — Numărul mai nou (11) are un exterior tot atăt de elegant, ca și cele precedente. În frunte portă ilustrațiunea moștenitorului de tron român și a logodnicei sale princesa Maria de Edinburg. Cuprinsul numărului prezentă este următorul: Cornul, (baladă germ.) de George Coșbuoc; Un primar și jumătate, (nuvelă populară) de Rădulescu-Niger (urmare); La Slănicu, (comediă într'un act) de C. Boșcu; Ce să cred, de Emanuil Părăianu; Cura de casă; Legenda trandafirilor, de George Coșbuoc; Prietina mea, de H.; Napoleon III, de Gr. Samarov; Cel din urmă pas, de C. Polichroniade; Mormântul părăsit, de C. A. Bouachi; Felurim, (pictori fără mână; mănua lui Schiller în spaniolesce; cașcaval în loc de ghiulele; fata lui Iephta); Vecinicia, de S. Ivanovici; Cronica; Anima fragmenta de O. Denșșeanu; Ghicitoare; Poșta Redacțiunei; Logodirea moștenitorului de tron al României; Supliment musical: Polca Mazurca de Max Honigmann. Ilustrațiuni: Cornul, Fata lui Iephta, Legenda trandafirilor, Cina cea de taină, Dorul, A. S. R. princele Ferdinand și logodnica sa, Sərbărea zilei de 10 Maiu.

DIVERSE

O legendă. Negrii din Brasilia au o legendă foarte curiosă în privința originii lor. Ei cred astfel: În timpul când Dumneșu a creat pe Adam, satana a voit să creze și el un om din pământ, întocmai cum veduse că face bunul Dumneșu, și a reușit destul de bine. Dér toate lucrurile, pe cari punea el mâna, se înegriau și prin urmare și omul séu a căpătat culórea acesta. Vădându acesta satana, a voit să-l facă curat, și de aceea l'a cufundat în apa Iordanelui, ca să-l spele; dér undele s'au retras și omul negru n'a putut fi udat decât pe talpa picioarelor și a mânilor. De aici se esplică albéța relativă a acestora la Negri. Diavolul infuriat atunci trântesce în nasul creaturei sale un pumn sdravén, și de atunci Negrii au nasul turtit. Omul atunci se rugă de ertare spunându satanei, că el nu e de vină de toate aceste nenorociri. Diavolul mâniându-se și mai tare, îl apucă cu mâinile de pěr. Dér, fiindcă degetele lui erau fierbinți peste măsură, pěrul Negrului se încreți, oa și când l'ar frisa fierul roșu. De atunci Negrii sunt negri, au nasul turtit și pěrul creț.

Prezență de spirit. Un licențiat în drept se apropiă la un bal de o damă, care ședea singură pe o canapea: „Imi permiteți, dómna, să vă rog pentru un vals? — Dama: „D-le, eu sunt soția ministrului de poliția!“ Licențiatul: „Pardon! Atunci vă rog pentru un post de secretar“.

Poporațiunea Indiei orientale, după cum adeveresc datele statistice autentice, cu ocazia numărării poporului din anul trecut trecea peste 286 milioane, așa că pe un mil pătrat englesesc se vin 186 suflete. Poporațiunea Statelor-Unite este numai de 62,622,250 locuitori.

Fier alb. Un industriaș din Valencia (Spania) a inventat o mixtură, care amestecându-se în fier topit, imediat îi dă întregi masse de fier o coloré albă. Fierul alb, preparat în modul acesta, este mult mai superior, decât fierul obicnuit; este foarte tare și luciu, ca argintul. Inventatorul va primi patentă în mai multe state din Europa.

Care de care... Domnișóra Irina: „Pădurea acesta are un escelent ecou, d-le Armand; ea reflectă de patru-ori și acesta, după un timp óre-care!“ Armand: „Acesta nu e nimicu, d șóră! Când mă duc la culcare în villa mea din M., atunci strig în grădină: „Armand scólă-te!“ și punctu la 5 ore dimineța ecoul mă deșteptă!“

Nafragii în 1891. După statistica tuturor statelor maritime, au naufragiat în anul 1891 cu totul 983 corăbii, cu un deplasament de 597,449 tone; 55 procente din acestea au fost corăbii cu pânze. Din numărul corăbiilor naufragiate au perit 54 procente prin isbire de stânci, 10 procente prin ciocnirea cu alte corăbii, 5 procente prin incendii pe bord, 10 procente din corăbii au trebuit să fiă părăsite și 8 procente au dispărut. Jumătate din corăbiile naufragiate au fost corăbii englese.

Cursele pietei Brașov

din 24 Iunie st. n. 1892.

Monede românești	Cump.	Vând.	9.48
Argint românesc	9.35	9.40	
Apoleon-d'ori	9.45	9.49	
Lire turcesc	10.48	10.75	
Teris. fonc. „Albina“ 6%	101.	—	
„ „ „ 5%	100.—	101.—	
Imperial	9.65	9.68	
Galbin	5.45	5.50	
Table rusești	123.—	—	
Mărci germane	58.—	—	
Discontul 6—8% pe an.			

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena

Table with 2 columns: Item name and price. Includes gold and silver rates, interest rates, and various securities.

Pertractarea de oferte se va ține Marți în 12 Iulie a. c. înainte de prânz...

Brașov, 18 Iunie 1892. Magistratul orașenesc.

Nr. 8266-1892 869,2-1.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru predarea construirii unui parapet de piatră în valea morilor, în Scheiu preliminară cu 1004 fl. 67 cr. și anume un parapet, începând dela mura comunală până la casa Nr. 13, se va ține Luni în 11 Iulie a. c. o pertractare de oferte.

Ofertele așternute se vor deschide în aceeași zi la 3 ore după prânz. Condițiunile și preliminarul de spese, se pot examina în amintitul oficial.

Brașov, 18 Iunie 1892. Magistratul orașenesc.

PUBLICAȚIUNE.

Pe temeiul planului și preliminarului de spese, aprobat de către reprezentanța comunală prin concludul din 4 Mai a. c., se predă noua construire a grăpei de ghiță din berăria orașenescă mai puțin oferentului pe cale scripturistică de oferte.

ABONAMENTE la „GAZETA TRANSILVANIEI” Pretul abonamentului este: Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni... 3 fl. — Pe șese luni... 6 fl. — Pe un an... 12 fl. — Pentru România și străinătate: Pe trei luni... 10 fr. Pe șese luni... 20 fr. Pe un an... 40 fr. Abonamente la numerele cu data de Duminică. Pentru Austro-Ungaria: Pe an... 2 fl. — Pe șese luni... 1 fl. — Pe trei luni... 50 cr. Pentru România și străinătate: Pe an... 8 franci. Pe șese luni... 4 franci. Pe trei luni... 2 franci. Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale. Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă. Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1892.

Large table with multiple columns showing train routes and schedules between various cities like Budapest, Brașov, Sibiu, etc. Includes columns for train type, departure/arrival times, and prices.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnăză orele de nopțe.